

Examenul de bacalaureat 2013

Proba E - b)

Limba și literatura maghiară maternă

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

VARIANTA 1

- Se punctează oricare modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

a. a cím és a szöveg kapcsolata

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a feltételes mellékmondatból álló cím egyrészt személyes, valakihez intézett beszédre készít fel, másrészt a közlés befejezetlensége miatt várakozást ébreszt, vagy feszültséget kelt az olvasóban. A hiányzó főmondat tartalmára az olvasó a szövegből következtethet. Az utolsó másfél sor fejezi be a címben elkezdett vallomást. A költeményben a lírai én arról vall, hogy mit jelent számára a kedvese.

b. a versbeszéd jellemzői

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a versbeszéd személyes, vallomásos, az élőbeszéd közvetlenségét kelti, ugyanakkor költői hatású beszéd. A lírai én egyes szám első személyben szólal meg, a beszéd címzettje a kedves. A beszéd retorikus szerkezete, valamint a költői képek felidézhetik Shakespeare 75. szonettjét.

c. a poétikai eszközök szerepe

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a versre a képgazdagság és retorikusság jellemző. A cím az utolsó másfél sorral keretet alkot, s a kereten belüli szövegrészt a gondolatpárhuzam szervezi. Az első négy sor kifejtett metaforái az élet nélkülözhetetlen elemeivel (*levegő, táplálék, látásom*) azonosítják a kedvest. A következő sorok metaforába épített hasonlatai („*mint ahogy a kéz, a szív, az agy, a gondolat*”) a törvényszerű összetartozás gondolatát fejezik ki. A gondolatjelt követő hasonlat („*mint a bonyolult óramű...*”) azt fogalmazza meg, hogy a kedves nélkül élni lehetetlen, hogy csak együtt, egymást kiegészítve valósítható meg a teljes, a tökéletes élet. Az ismétlések az érzelem áradását, illetve az érzelem szavakkal való kifejezhetetlenségét jelzik.

d. a verszárlat jelentésképző szerepe

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: a csattanószerű verszárlat a címbeli feltételes mondatban elkezdett vallomás befejezése, s azt az általános érvényű igazságot fogalmazza meg, hogy az ember

legtöbbször csak akkor ismeri fel a szeretett személy pótolhatatlan értékét, ha megtapasztalja annak hiányát.

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 5 pont
Helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 3 pont, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 3 pont, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 1 pont.

Helyesírás, nyelvhelyesség 5 pont

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Bármely, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

a. A téma megfogalmazása 3 pont

Lehetséges válasz: A szöveg témája egy 1974-es ásatás leleteinek bemutatása.

b. A régészeti szenzáció fogalmkörébe tartozó szavak, kifejezések 5 pont

Lehetséges válasz: cserépkatonák és lovak töredékei, mázas cserépfigurák, cseréphadsereg, harcosok stb.

c. Egy cserépkatona bemutatása 7 pont

Lehetséges válasz: 1,6–1,7 m magas, álló vagy térdelő alak, törzse belülről üres, karja és lába tömör agyag, a gyalogosok haja kontyba kötött, a harcosok sapkát viselnek.

d. Szövegalkotás

Tématartás 5 pont

A monológ szövegalkotási követelményeinek betartása (egyes szám első személy, személyesség, laza szerkezet) 5 pont

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvhelyesség, helyesírás 5 pont

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

a. a legenda műfaji sajátosságai 5 pont

Érvényes, a kor és a választott irodalmi alkotás ismeretén alapuló, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: A középkori legenda prózai, ritkábban verses formájú vallásos tárgyú epikus műfaj, amely a szentek életét és a velük kapcsolatos csodás eseményeket a példaadás, lelki építés szándékával beszéli el. A legendák a hívek körében terjedtek el, kolostorokban, együttlétek során olvasták fel a hallgatóság okulására.

b. középkori világkép és embereszmény 5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Lehetséges válasz: vallásosság, keresztény szemlélet, szimbolikus gondolkodásmód, ciklikus időszemlélet, dualista világkép (e világ és túlvilág); a középkori emberideál jellemzői a krisztusi modell követése, aszkézis, szemlélődés stb.

c. a történetalakítás sajátosságai 5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: felépítésére a mellérendelés jellemző: az elbeszélte élettörténet egyes eseményei nem az időrendet követik, hanem a szent erényeit, példamutató cselekedeteit, Krisztust követő magatartásának bizonyítékait sorjazzák. A legenda bemutatja a később szentté avatott hős szokásait, csodatételeit, illetve a szentté avatást szolgáló tanúságtételeket.

d. erkölcsi tanítás és példaadás

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont*, érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*, részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*, részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*, kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Lehetséges válasz: olyan példák, történetek bemutatása, melyek alátámasztják a szent erényeit, vallásosságát, lemondását, alázatát, szolgálatkészségét, szegénységhez való ragaszkodását, önsanyargató életét stb.

Az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat

5 pont

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, tartalmi és formai jegyek betartása *5 pont*, helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, két-három jellemző tárgyalása *3 pont*, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *3 pont*, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat, kísérlet értekező szöveg alkotására *1 pont*.

Helyesírás, nyelvhelyesség

5 pont